№ 65

GAZETA PORANNA.

WARSZAWA.

Poniedziałek dnia 8 Marca 1841 roku.

Piśmiennictwo Krajowe, najtańszy tygodnik literacki w Warszawie razem z Gazetą Poranną przy której wychodzi, kosztuje na mies. zł. 2 gr. 20 bez zanoszenia. Kantor główny w Star. Teatrze Nr. 1790

JO. Książę Warszawski, Namiestnik Królewski, raczył dnia onegdajszego zezwolić, aby się znajdowali w Zamku na objedzie uczniowie ze szkół, którzy pilnością w naukach i dobrém postępowaniem, zasłużyli na uwagę zwierzchności swojéj.

Londyn 26 *lutego.* — Jéj Królewska Mość przyjmowała wczoraj od sardyńskiego i brazylijskiego posła, listy ich monarchów. Owdowiała Królowa od dni kilku choruje z zaziębienia, ale zdrowie Jéj już się polepsza.

W zjednoczonych Stanach Ameryki znowu zaszło nowe zdarzenie, bardziéj jeszcze podżegające nieporozumienia tamtejszego rządu z Anglią. Niedawno okręt Tigris naładowany niewolnikami, płynący pod flagą północnéj Ameryki, zajęty został przez bryg angielski Water Witch na brzegach Afryki i odesłany do Massachuzelt dla sprzedania. Jednak trybunał miasta Salem w Massachuzet uznał zajęcie to nieprawém i wkrótce pan Jackson chorążemu tego okrętu zaliczył 4,000 dolarow kosztu. Konsul angielski w Bostonie wdał się wprawdzie w tę sprawę, utrzymując, że pan Jackson postąpił w myśl otrzymanych rozkazów, to atoli nie pomogło; bo władze amerykańskie oznajmiły, że rzecz tę rząd centralny wspólnie z angielskim rozstrzygnąć winny, a mimo to pan Jackson za szkodę odpowie. Niektórzy kupcy w Bostonie zaręczyli za p. Jackson, którego do czasu sądowego rozpoznania sprawy na wolność puszczono.

W Liwerpool d. 22 b. m. miała miejsce mocna demonstracya na korzyść bilu Lorda Morpeth. Na zgromadzeniu z przeszło 9,000 osób złożoném, mówiono, że artykuły bilu tego dążą do nadania Irlandyi rozsądnych ustaw i dla tego wniesiono, aby bil ten niezwłocznie prawomocnym uznany został.

Lord Brougham niedawno oznajmił w izbie wyższéj, iż nie uważa za przeciwne prawu, kiedy kto ogłosi się za rozwiązaniem prawodawczego związku Anglii z Irlandyą, i dla tego widzi być godném nagany, że Lord namiestnik Irlandyi nie dozwolił tego jednemu Szeryfowi hrabstwa, który za repeala uchodził.

Przedwczoraj miało miejsce coroczne jeneralne zgromadzenie właścicieli czyli akcyonaryuszów uniwersytetu londyńskiego, na którém Lorda Brougham obrano prezydentem, Księcia Somerset Vice-prezydentem, a pana Tooke kassyerem.

Globe donosi, że ze stałego lądu znowu gotowizna wpływa do Anglii, zkąd dziennik ten spodziewa się większego obiegu pieniędzy. Rząd angielski miał się zapytywać wschodnio-indyjskiego towarzystwa, czyliby zgadzało się na wyznaczenie pensyi Lordowi Keane, dowodzącemu wyprawą do Afghanistanu, a to przed wniesieniem tego przedstawienia do izby niższéj, bowiem pan Hoges niedawno oznajmił w parlamencie, że dyrektorowie tego towarzystwa wprawdzie podzielali zamiar takowego wynagrodzenia, zostawują jednak uskutecznienie go izbie deputowanych, która znakomite usługi Lorda Keane przez dziękczynne votum uznała.

Według dziennika *Morning Chronicle*, spekulanci tutejszéj giełdy mniéj się obawiają położenia Sulto-Guizotowskiego ministeryum, jak na początku utworzenia tegoż; co do stosunków handlowych z Francyą, uważają je za bardzo korzystne dla obu krajów, nie wątpią bowiem, iż członkowie rządów po obu stronach kanału dołożą wszelkich starań dla przywiedzienia ich do skutku.

Morning Herald otrzymał wiadomość z Paryża, że wszystko co głoszą o uzbrojeniu jest przedwczesném; armia pozostanie na obecnéj stopie, dopóki nieukończone zostaną odosobnione warownie. Jak kolwiek tchną pokojem chęci pana Guizot, atoli zdanie publiczne przemaga, a ministeryum chcące publiczną uczynić kwestyą rozbrojenia, ani godziny przy sterze ostać się nie będzie mogło. Wszystko tymczasem zależy od narad izby parów nad projektem o obwarowaniu.

Korporacya Londynu nadała prawo obywatelstwa Admirałowi Stopford, Komodorowi Napier i pułkownikowi Sir Ch. T. Smith, za skuteczne ich działania w Syryi; nadto, pierwszemu ofiarowała szpadę wartości 200 gwinei, dwóm drugim szpady 100 gwineów kosztujące.

Paryż 27 *lutego*.— Wczoraj wieczorem było wielkie zgromadzenie w Tuilleries, na które zaproszono całe ciało dyplomatyczne. Poseł austryacki, hrabia Apony, który wczoraj skończył 15 rok urzędowania w Paryżu, najserdeczniejsze powinszowanie odebrał od Króla i jego rodziny. Piszą z Calais pod d. 24 b. m: Wczoraj po południu Książę Orleanu, w towarzystwie adjutantów swoich, panów Montholon i Etchingen, przybył tu z S. Omer. Przyjąwszy władze miejscowe, udał się w orszaku licznego oddziału gwardyi narodowéj i 27 pułku liniowego, do portu, dla przyjęcia Króla Leopolda, którego przybycie z Duwru dziś rano doniesiono o godzinie pół do 1éj. J. K. Mość przy biciu z dział wjechał do miasta, o 6 wieczorem był obiad w hotelu Dessin, na który Jego Książęca Mość zaprosił starszych wojskowych i cywilnych urzędników. O godzinie 9 Książę pożegnawszy Króla, udał się na bal dany przez towarzystwo filharmoniczne, a w pół godziny odjechał znowu do St. Omer, gdzie dziś jeszcze spodziewanym jest batalion tyralierów afrykańskich. Król Leopold dziś rano odjechał do Ostendy.

Hrabia Bresson, poseł francuzki w Berlinie, przybył do Paryża i wczoraj, wraz z ministrem spraw zagranicznych, miał u Króla posłuchanie. Minister marynarki przyjmował przybyłego tu kontr-admirała d'Urville. Słychać że otrzyma missyą do wód Indyjskich i dla tego już w marcu do Tulonu odjedzie.

Polityka tutejsza drzémie do czasu roztrząsania w izbie parów projektu o obwarowaniu. Niektórzy utrzymują, że mimo wszelkich starań rządu większość za obwarowaniem nie przejdzie 20 głosów.

Teraźniejszy jenerał gubernator Algieru, jenerał Bugeaud, jest bardzo energiczny i czynny człowiek. Umie on, co w drazliwém położenia rzadko się trafia, zdanie swoje publicznie objawić i bronić je. Ta prawość postępowaniu, naturalnie zjednała mu wielu nieprzyjaciół, gdyż mimo swoich nieco niezwykłych form argumentowania przeciw stronnictwom, często on klin sobie w głowę wbijał. Lecz że pod względem ekonomicznym w wydziale zajmował się raczéj praktyką, dla tego też w poprzednich jego algierskich wyprawach widzimy w nim szczęśliwego wodza, lecz nieszczęśliwego dyplomatyka, to jest: nieszczęśliwego przez traktat w Tafna. Jenerał Bugeaud ma teraz zamiar niewielką przedsiębrać wyprawę, lecz z różnych pozajmowanych stanowisk, małemi lecz częstémi wycieczkami niepokoić ziemię algierska, niespodzianie zjawiać się między Arabami, niepokoić i osłabiać różne pokolenia, a tak wpływ Abdel Kadera zachwiać. Nadto ma zamiar jenerał Bugeaud, jeżeli mu się uda, obwarować Maskarę. Zapytany, czyli będzie się układał z Abdel Kaderem? oświadczył: nie, gdyż mu to mniéj jak komu innemu jest dozwoloném, że Emir ten raz już go oszukał i na ostre wystawił ze strony izb francuzkich i dzienników zarzuty. Aby teraz system swój, należycie wykonać i naprożno

niezdrowych miejsc nie trzymać, a tém samém nie osłabić armii i siły walczącéj bez korzyści nie rozdrabniać, ma zamiar niektóre dawne stanowiska opuścić, a nowe pozajmować. Życzy także, aby armią podwyższono do 80000 ludzi, co jednak trudno będzie; rząd bowiem do obecnych 50000 tysięcy pragnie tylko dodać 8 lub 10. Gdy oprócz tego rząd objawił zamiar ograniczenia całéj siły zbrojnéj, po ukończeniu obrad w izbach, do 35,000, niepodobna będzie wysłać do Algieru 80000.

Bruxella 26 *lutego*.—Wczoraj wrócił Król z Londynu; rozeszła się wieść o zmianie ministrów i słychać, że panowie de Theux, Meulenaere, Desmeisieres i Deschamps, ze stronnictwa katolickiego, znowu wejdą do gabinetu.

Neapol 15 *lutego*. — Zeszłéj soboty baron Rotszyld dawał wielki bal, na którym znajdowali się oboje Królestwo i wiele członków ich rodziny, oraz wszystkie znakomite osoby Neapolu i znakomici cudzoziemcy, których w tym czasie wielka liczba tu jest obecną. Król i Księżniczki mieli czynny udział w balu który trwał do 5 rano. Królowa z powodu brzemienności tańczyć nie mogła. Podczas wieczerzy oboje gospodarstwo, na własne żądanie Jego Królewskiéj Mości, otrzymali zaszczyt siedzenia przy boku Królewskim.

Wiedeń 2 *marca*. Ces. Król, połączona kancelaryja nadworna dała Wacławowi Hance, znakomitemu uczonemu sławiańskiemu i bibliotekarzowi czeskiego Muzeum w Pradze, pozwolenie do przyjęcia dyplomu na członka towarzystwa północnych starożytności w Kopenhadze i towarzystwa nauk w Zgorzelcu (Görlitz).

Konstantynopol 15 *lutego*.— Według wiadomości z Damaszku, zjawiły się w tém mieście niespokojności. Niektórzy fanatycy odważyli się wszystkim niemuzułmanom zabronić gwałtem noszenia białych mundurów i jeżdzenia konno, lecz mądre i energiczne wdanie się gubernatora zapobiegło temu. Przywodców uwięziono i wydano rozporządzenia aby w razie wyśledzenia nowych zamieszek zniszczyć je w samym zarodzie.

Nowy York 2 *lutego*—Interesa banku Zjednoczonych Stanów zawsze zdają się iść niepomyślnie i utrzymują tu powszechnie, że bez znakomitego ze strony Anglii wsparcia, bank niedługo uskuteczniać będzie wypłaty.

Texas-Galveston 16 *stycznia*. — Ciągle tu niepewni jesteśmy, czyli Mexykanie mają zamiar napaść na Texas i jakie w tym względzie obmyślili środki. Wielkiéj wagi jest przyjęcie podpisanego w Londynie traktatu między Anglią i Texas, który zapewnia temu państwu pośrednictwo Anglii; niewiadomo czyli traktat zaraz będzie ratyfikowany. — Przyjęcie tego traktatu zdaje się oprócz tego wywierać wpływ na narady kongresu Texańskiego, na którym członek izby reprezentantów, pan Mayfield, uczynił wniosek rozpoczęcia wojny z Mexykiem.

Pan Saligny, poseł francuzki przy rządzie w Texas, uczynił wniosek założenia szeregu osad francuzkich wzdłuż ulicy wojennéj, któryby bronił kraj od nieprzyjaznych pokoleń Indyjskich.

ROZMAITOŚCI

(*Art. nadest.*) Gdy po drugi raz podziwiać musiałam na naszym teatrze piękności opery: Piwowar z Preston, kompozycyi Adama, tak pod względem sztuki muzycznéj, jako i świetnéj wystawy, wystawy pięknéj mówię, którą się zagraniczne nawet teatra poszczycić niemogą, (bo byłam tego naocznym świadkiem, bawiąc długi czas w Niemczech i we Francyi) z zadziwieniem po drugi raz postrzegłam, iż liczba miłośników znajdujących się na téj operze, nieodpowiadała jéj pięknościom i niewynagradzała bynajmniéj starania i kosztów, jakie Dyrekcya Teatrów nieszczędziła na pyszną wystawę téj opery.—Nie mogę przypisać tę obojętność i oziębłość brakowi smaku, bo nasza powszechność posiada go zupełnie,

słysząc nieraz w kraju i zagranicą wzory doskonałéj muzyki.—Nie widzę tu innéj przyczyny jak odrazę podwyższenia ceny. Co bynajmniéj nieusprawiedliwia, bo podwyższenie ceny ma miejsce w każdym zagranicznym Teatrze, gdy nowa sztuka wymagająca znacznych nakładów, bywa po piérwszy raz przedstawiana, a wiadomo iż teatr nasz nie jest tak hojnie uposażony jak nie jeden zagraniczny, gdzie wydatki niepodlegają nawet żadnemu sprawdzaniu. Obwiniać naszych miłośników scenicznych o skąpstwo, byłoby obrazą ich charakteru, bo wiadomo iż nie znają hamulca, gdzie idzie o własny honor i postęp sztuki krajowéj.— Niestety! niechaj się tylko jaki artysta cudzoziemiec, z mierną, poprzedzającą go sławą, u nas ukaże, a tłumy ciekawych hołdują mu z uszczerbkiem własnego mienia. Każdy kraj słusznie swoje własne hoduje, my zaś przeciwnie działamy. Na jaką opinię zasłużymy sobie u sąsiadów, przez okazaną obojętność względem dopiero wzmiankowanéj opery, która ustaloną już ma reputacyę w świecie muzykalnym? pozostawiamy do rozeznania każdego, co z zimną krwią rzecz tę rozbierać zechce.

Zważywszy nakoniec, iż cena podwyższona na pierwsze trzy razy téj opery, nie powinna nam się zdawać uciążliwą, gdy wspomnimy, że nowych oper do roku nie mamy więcéj jak trzy lub cztéry, zatém przewyżkę tę łatwo w ciągu roku znajdziemy, jeżeli zmniejszymy znaczne wydatki łożone częstokroć na zabawy mijające, zdrowiu nawet szkodliwe, a nie przynoszące żadnego zadowolenia pod względem umysłowym. *Joanna P.....*

MYŚLI.

Jedna, szczęśliwie rzucona myśl, jakież zrodzić może owoce? ile wniosków i prawd wyprowadzi?

— Nie idźmy nigdy bezwarunkowo za zdaniem obcém, choćby nawet najlepszém; zawsze podług własnego rozsądku wyrobić je powinnismy.

Wiadomości handlowe.

Na ostatnich targach warszawskich i pragskich płacono za korzec żyta zł. 16 gr. 19; pszenicy zł. 23 gr. 25; grochu polnego zł. 16 gr. 25; cukrowego zł. 23 gr. – ; fasoli zł. — gr. —; jęczmienia zł. 16 gr. 6; owsa zł. 10gr. 28 mąki pszennéj przedniéj zł. 38 gr. 16; ordynarnéj zł. 39 gr. 25; żytniéj pytlowéj zł. 28 gr. 11; kaszy jaglanéj zł. —; gr. —; gryczanéj zwyczajnéj zł 28. gr. 23; drobnéj zł. 55 gr. 3; perłówéj zł. —; ordynarnéj zł. 22 gr. 4; słomy centnar 100-funt. zł. 2 gr. 3; siana zł. 4 gr. 3 sążeń drew sosnowych zł. 43; wół dobry duk. 16; średni 13, lichy 10; cielę zł. 16; baran zł. —; wieprz dobry zł. 90; średni zł. 72; lichy 54; masła funt. zł. 1 gr. 7; słoniny funt gr. 18; kartofli kor. zł. 4 gr. 24; okowity 10 pr. garn. zł. 4 gr. 24; szumówka 6 pr. 2 gr. 26.

W ogóle znajdowało się na targu w Pradze dnia 6 Mar. wołów sztuk 424; wieprzy 780; cieląt 1077.

Teatr nowy rozmaitości. — Dziś komedya, *Stara Romantyczka*; — komedya, *Być Kochanym Lub Umrzeć.*

Dziś Koncert na skrzypcach Pana Michała Hauser Wirtuoza z Wiednia, w Teatrze Wielkim, składać się będzie z muzyk następujących: Oddział 1szy. Uwertura z Opery Upior Lindpaintnera. Koncert na skrzypce Maysedera wykonany przez Hausera. Śpiew przez JP. Tejchmana. Waryacye na skrzypce kompozycyi Vieuxtemps wykonane przez JPana Hausera. Oddział 2gi: Uwertura z Opery Ludowiko Herolda, Nocturne fantastique skomponowane i wykonane przez Hausera. Śpiew. Karnawał wenecki przez Ernsta wykonany na skrzypcach przez Koncercistę. Cena miejsc zwyczajna. Bilety przedają się w Księgarniach pp. Sennewalda i Merzbacha ulica Miodowa, i kassie Teatru.